

i Nordfyn paa grundlag af Odense og Assens Amters Vejviser 1931/33. Interessant er paavisningen af jernbaners og landevejes tendens til at forøge antallet af smaabrug, mens jernbanerne samtidig fremmer husmandsbrug med bierhverv. Vekselvirkningen mellem købstad og land bruges til at tegne et virkningsfuldt billede af Fyns omsætningsstruktur. Ved oplysninger fra mejerier, slagterier og de fynske privatbaner samt statistik om gartnerier, bygareal (øl) og smaabrug med bierhverv trækkes grænser for købstædernes indflydelsesomraader. Til slut viser 3 sognevis skravede kort folketætheden 1769, 1850 og 1930, og udfra dem peges paa hovedlinierne i øens moderne bebyggelseshistorie.

Bogen er skrevet noget bredt og filosofisk, men dog ikke særlig tungt. Tiltalende er det, at danske betegnelser ofte anvendes uden forsøg paa fortyskning.

Trods sine svagheder vil Weymann-Muncks bog dog uden tvivl faa betydning for fremtidigt bebyggelsesgeografisk arbejde i Danmark. Vi har en del at lære af tysk „Siedlungsgeographie“ i dens forskellige udformninger, og derfor skulde dette rids af bogens indhold gerne vise, hvor den har sin værdi for os. Ved forf.s arbejde med ændringer og nydannelser i Fyns bebyggelse fra udskiftningslovene til o. 1930 er meget stof samlet og mange metoder anvendt, som vi her sikkert vilde have gavn af at sætte os ind i. Og med sit alsidige emnevalg og tydelige stræben efter de samlende synteser kan bogen ikke andet end virke inspirerende og opmuntrende til at tage flere og nye landomraader under behandling.

Jørgen Jessen.

Vore Fortidsminder. Arkæologisk Kort over Sydøst-Sjælland. 1:100,000. Udgivet af Geodætisk Institut og Nationalmuseet, 1937. Pris 2,50 Kr.

Denne Kortserie, hvoraf tidligere er udgivet Nordsjælland og Als—Sundeved, tilsigter at give en let overskuelig Oversigt over Beliggenheden af saadanne Fortidsminder, som kan ses uden særlig Vejledning og uden Gravning eller andre Opklaringsarbejder.

For Oldtidsmindernes Vedkommende drejer det sig altsaa først og fremmest om Høje, Dysser og Jættestuer, hvert Nummer ledsaget af en kort Beskrivelse. Fortegnelsen over historiske Mindesmærker omfatter bemærkelsesværdige Kirker (Arkitektur, Kalkmalerier, Monumenter etc.), Slotte, gamle Gaarde, Ruiner, Jordværker m. m.

Grundlaget for Kortet, som omfatter det sydøstlige Sjælland og Møen, er et normalt Kort i 1,100,000 i afdæmpet Tryk med Num-

rene paa Fortidsminder i stærk blaa og rød Farve. Udførelsen er meget smagfuld og vel graduert og overgaar i saa Henseende, hvad man i Udlandet har frembragt af denne Korttype. Som ovenfor antydnet har Opgaven ikke været at give et Kort over alle kendte Oldtids- og Middelalder-Mindesmærker, det vilde blive ganske uoverskueligt og kun have Interesse for en snævrere Kreds. Det er altsaa ikke beregnet til egentlig videnskabeligt Brug, men vil f. Eks. til Undervisning være meget værdifuldt. Og ikke mindst har det Bud til alle dem, der er interesserede i Danmarks Fortid.

Under Anvendelsen af Kortet er det naturligt samtidigt at bruge Traps Danmark, og det vil man normalt gøre, men vilde det ikke være praktisk ved Omtalen af de Mindesmærker, hvorom der foreligger let tilgængelige trykte Beretninger, at henvise til disse, saaledes at den interesserede Bruger let kan finde udførlige Oplysninger, selv om han ikke iøvrigt er fortrolig med arkæologisk og historisk Litteratur. Den udstrakte Anvendelse af Folkebibliotekerne muliggør noget i den Retning.

Niels Nielsen.

Dansk Tidsskrift-Index. Udgivet af Statens Bibliotekstilsyn. Udarbejdet af Th. Døssing og Robert L. Hansen. 15×24 cm, 430 S., Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck. København 1936. Pris 6 Kr.

Den foreliggende Aargang af Tidsskrift-Index indeholder en systematisk Fortegnelse over Indholdet af ca. 240 danske og en Del andre (ca. 30) nordiske Tidsskrifter. Stoffet er ordnet efter den danske Decimalklasseinddeling, men desuden findes et detailleret Emneregister, der gør det muligt uden særligt Kendskab til Systemet at finde det Thema, til hvilket man søger Litteraturhenvisning.

Man gør hvert Aar den Erfaring, naar man faar det nye Bind af Tidsskrift-Index i Haanden, at der selv om Emner, i hvilke man vilde anse sig for at være nogenlunde hjemme, kommer Arbejder, som man har overset, og hver Gang man skal tage et nyt Stof op, søger man til dette fortræffelige Værk, hvor man let og hurtigt finder, hvad der er i danske Tidsskrifter om det paagældende Thema. Tidsskrift-Index er en overmaade nyttig Bog.

Niels Nielsen.

Geodætisk Institut: Grønland. 1:5000,000. København 1937. Pris 1,50 Kr.

Paa det ny Oversigtskort er det isfri Land holdt i en brun Tone og Indlandsisen i hvid med grønlig Randtegning. Indlandsisen er forsynet med 500 m-Kurver, medens man ikke har kunnet indlægge Højdekurver paa det isfri Land og heller ikke nogen Farveskala.